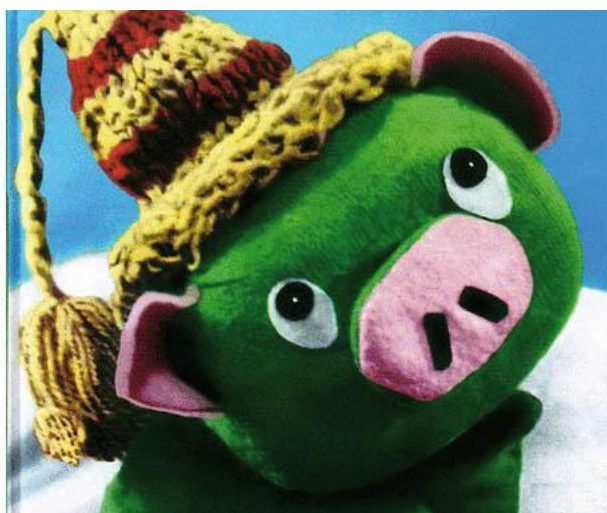

Zuglói Egyesített Bölcsődék
Mazsola Bölcsőde
Szakmai program
2023

Készítette: Gaál Ilona
telephelyvezető

Tartalomjegyzék

1.	Az intézménnyel kapcsolatos alapvető információk.....	5
2.	A bölcsődei ellátás törvényi háttere.....	6
3.	Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői.....	7
4.	A szolgáltatás célja, feladatai, alapelvei.....	9
4.1	A bölcsődei gondozás-nevelés alapelvei.....	10
4.2	Célok.....	14
5.	Együttműködés a szolgáltatáson belül és a tágabb környezettel.....	16
6.	Személyi feltételek.....	21
7.	Tárgyi feltételek.....	22
8.	A feladatellátás szakmai tartalma, módja, biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége, gondozási, nevelési feladatok.....	23
8.1	A bölcsődei gondozás-nevelés feladatai.....	23
8.2	Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése.....	23
8.3	A megismerési folyamatok fejlődésének segítése.....	23
8.4	Egyéb tevékenységek.....	28
9.	Az alaptevékenységen kívüli kiegészítő – gyermeknevelést segítő – szolgáltatások.....	34
10.	Az ellátás igénybevételének módja.....	35
11.	A szolgáltatásról szóló tájékoztató.....	36
12.	Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok.....	37
13.	A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módja, formái.....	40

„A gyereknevelés (...) az a legfontosabb, hogy egy gyerek mindig tudja, akkor is szeretik őt, ha nem tökéletes, és hogy ezen képes javítani. Ez olyan bizalom a felnőtt részéről, amit minden korú gyerek megérez. Hogy hisznek benne. Tévedhet és hibázhat. Nem kell tökéletesnek lennie. A világ sem az”. (Tari Annamária)

Az intézménnyel kapcsolatos alapvető információk

A szakmai program a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30) NM rendelet 4/A. § (1) bekezdése alapján készült.

Fenntartó: Budapest Főváros, XIV. Kerület Zuglói Önkormányzata

Szolgáltató intézmény: Zuglói Egyesített Bölcsődék

Székhelye: 1141 Budapest Mályva köz 12.

Egyesített Bölcsődék Vezetőjének neve: Kissné Kalló Györgyi

E-mail cím: kozpont@zugloibolcsik.hu

Telefonszám: 06/1/223-04-90

Telephely neve: Mazsola Bölcsőde

Címe: 1141 Budapest, Tihany tér 37-39

Telefonszám: 06/1/363-1605

E-mail cím: mazsola@zugloibolcsik.hu

Honlap: www.zugloibolcsik.hu

Bölcsőde nyitvatartása: H-P:6-18 óráig

Bölcsőde nyári zárása: 4 hét

Gondozás-nevelés nélküli munkanap: április 21

Férőhely száma: 120 fő

Megközelíthetőségünk:

Örs vezér tértől 82 troli 131, 144, 231, 31 busz 3 megálló

Népstadion irányából 80 troli 130 busz Fogarasi úti megállóig

A szakmai program készítője: Gaál Ilona telephelyvezető

A bölcsődei ellátás törvényi háttere

- 1948. december 10-én elfogadott ENSZ Emberi jogok egyetemes nyilatkozata
- 1991. évi LXIV. törvény a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről
- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- 18/1998.(VI.3.) NM rendelet a fertőző betegségek és járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről
- 1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról
- 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 8/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról
- 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 78/2003. (XI. 27.) GKM rendelet a játszótéri eszközök biztonságosságáról
- 38/2011. (X. 5.) NGM rendelet a gyermekjátékok biztonságáról
- 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról

„A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja” keretül szolgál a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátás keretein belül a 0-3 éves korosztály ellátására vonatkozó szakmai standardok és a bölcsődei nevelés-gondozás egyes területeihez kapcsolódó módszertani javaslatok kidolgozásához.

Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

Bölcsődénk tevékenységét az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, a módosított 15/1998 (IV.30) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről, a Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet által kiadott Módszertani levelekben foglaltak szabályozzák.

A szegénység különböző szintjein élők becsült aránya az elmúlt években ugrásszerű növekedést mutatott, ez az arányszám magyar népességén belül uszkve 40%. Magyarországon ma az elképzelésünket felülmúlva rengeteg olyan család él, akik hátrányos helyzetükből nem képesek segítség nélkül kiszakadni. Elengedhetetlennek látjuk ezeknek a családoknak, gyermekeknek a monitorozását. Célul tűztük ki, hogy minden lehetséges módot megragadva, kézzel fogható és pszichoszociális segítséget nyújtsunk.

A családok támogatása, segítése befektetés a jövőbe. Alaptörvényünk kimondja, hogy „együttélésünk legfontosabb keretei a család és a nemzet, összetartozásunk alapvető értékei a hűség, a hit és a szeretet. A közösség erejének és minden ember becsületének alapja a munka, az emberi szellem teljesítménye.” A mai korra kevésbé jellemző a többgenerációs családmódel. A nagyszülők még többnyire aktívan dolgoznak, kevésbé tudnak a fiatal családok számára rendszeres és előrelátható segítséget nyújtani. A családanyák meglévő munkahelyeiket féltve, a munkaadók nyomásának engedve, a családi kassza teljes kiürülésének megakadályozására, kénytelenek egyre korábban visszatérni a munka világába, mindezt úgy, hogy anyai szerepük ne szenvedjen csorbát. Ezekre a nagyléptékű változást eredményező élethelyzetekre megoldás a 3 év alatti gyermeket nevelő családok számára egy olyan bölcsődei ellátórendszer működtetése, mely figyelembe veszi a családok különböző szükségleteit, igényeit, etnikai vallási hovatartozásukat. Megbízatusunknak érezzük, hogy mindezekre kongruens válaszokat adjunk oly módon, hogy a családok erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósulhasson meg.

Olyan családbarát bölcsődét szeretnénk működtetni, ahol az ellátás összhangban van a gyermek szükségleteivel és megfelel a szülő igényeinek.

A szülőkkel való kapcsolattartás jellemzői:

- a nemzetiségi/etnikai hovatartozás tiszteletben tartása;
- az együttműködés minél sokoldalúbb formáinak igénybevétele;
- a szülők bevonása a bölcsőde életébe, a család elfogadása-megismerése;
- a szülői nevelés és a családi háttér partnerként való kezelése;
- tapintatos, elfogadó kommunikáció kialakítása.

Igyekszünk olyan környezetet biztosítani a gyermekek számára, amelyben önálló tevékenységekkel lehetőségük adódik az őket körülvevő világ megismerésére és képességeik fejlesztésére.

Szakembereink szeretetteljes odafordulással biztosítják a békés, nyugodt, elmélyült játékot, az együttjátszás lehetőségét gyermekkel és felnőttel egyaránt.

Feladatunk:

- A korszerű gondozási-nevelési módszerek alkalmazásával a gyermekek megfelelő testi és lelki szükségleteinek kielégítése és egészséges fejlődésük elősegítése.
- A szakmai célkitűzések legjobb szintű megvalósítása, ennek ellenőrzése, a meglévő lehetőségek teljes körű kihasználása.
- Fontosnak tartjuk megteremteni a szükséges optimális személyi és tárgyi feltételeket, melyek együttesen képesek biztosítani az ellátottak, szüleik és az intézményünkben dolgozók megelégedettségét.

A szolgáltatás célja, feladatai, alapelvei

Intézményi filozófia

A bölcsődei nevelésben nagyon fontos a személyre szóló bánásmód, mely a gyermekek egyéni sajátosságaihoz és igényeihez igazodó gondozást és nevelést jelenti. Ebben a folyamatban nincs kiinduló és elérendő fejlettségi szint, hiszen a bölcsődei felvételnek sincsenek tanult fejlettségi kritériumai (pl. nem kell tudni önállóan enni, szobatisztának lenni, beszélni stb.).

Arra törekszünk, hogy a gondjainkra bízott gyermekekből az őket körül ölelő világra nyitott, érdeklődő, fogékony, önállóan gondolkodni tudó emberek váljanak. Ezen tulajdonságok megszerzése közben sajátíthatják el a társadalmi együttélés alapvető szabályait, mely a későbbiekben segíti a társadalomba való beilleszkedésüket. Az élet első éveiben ezt csak az egyéni fejlődési ütemükhöz igazodó segítséssel, feltételek megteremtésével lehet elérni.

A magas színvonalú kis és koragyermekkorai nevelés és gondozás hosszú távlatokra előrelátóan gondolkodva gyümölcsöző nyereséget hoz majd az országnak. Napjainkban a családok helyzetének nagyléptékű hirtelen változása magával hozta a nevelési szemlélet változását is, aminek következtében szülők más-más elvárásokat, igényeket támasztanak az intézményes neveléssel szemben. Kiemelt figyelmet és együttérzést igényel a bölcsődei szakemberek részéről az együttműködés különböző formáinak kiaknázása, különösen a gyermekek fejlődését, képességeinek kibontakoztatását célzó kölcsönös információcserére, amely esszenciális fontossággal bír a személyre szóló bölcsődei nevelés-gondozás kialakításában.

A bölcsőde, mint a kisgyermekes családokkal elsőként kapcsolatba kerülő gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia erősítésében. A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat alappillére a kisgyermek harmonikus fejlődésének. Küldetésünknek érezzük, hogy a kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetítse a kora gyermekkorai fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

Bölcsődénk dolgozói nyitottak az új feladatokra, arra törekednek, hogy szakmai munkájuk színvonala folyamatosan emelkedjen.

Munkánk során a következő alapelvek elfogadása, gyakorlati alkalmazása érvényesül:

A bölcsődei gondozás-nevelés alapelvei

A család rendszerszemléletű megközelítése

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása

A koragyermekkorai intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató szerepét tekintve alkalmas színtér a koragyermekkorai intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.

A családi nevelés elsődleges tisztelete

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Mindezek értelmében fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató életébe.

A kisgyermeki személyiség tisztelete

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg.

A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségek iránti tolerancia kialakítására.

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

A biztonság és a stabilitás megteremtése

A kisgyermek egyéni igényeitől függő bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő beszoktatásra, adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elveszett biztonságának újrateremtésére.

A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját kisgyermeknevelő”-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét.

A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empatikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei.

A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A professzionális gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

A gyermeki kompetenciaképzés támogatása

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

Intézményünk, mely bölcsőde-óvoda komplexum, Zugló családi házas övezetében, a Füredi lakótelep közvetlen szomszédságában helyezkedik el. A zöldövezetben, 1974-1976-ban épült ház könnyen megközelíthető Zugló centrum felőli részéről és a rákospalotai oldalról is.

Óriási játszókertünk van, melyet kis forgalmú, csendes utcák, telkek határolnak. Gyönyörűen füvesített, fásított, jól gondozott, biztonságos pihenő és játszóhelyet biztosít a gyermekek számára. Kertünk különlegessége, hogy egy részét vízelvezető gumiszőnyeg borítja, ezáltal még biztonságosabbá válik a gyermekek udvari élete. Meleg, nyári napokon minden csoportnak zuhanyozási lehetősége van a kertben, mely pancsolási és felfrissülési lehetőséget nyújt az apróságok számára, a számtalan homokozó és udvari játék mellett.

Saját főzőkonyhánk, a korszerű táplálkozási elvek figyelembevételével, kornak, egészségi állapotnak megfelelő étkezést biztosít a bölcsődések, óvodások és saját dolgozóink részére. Szakképzett diétás szakács és élelmezésvezető gondoskodik az eltérő étkezést igénylő gyermekek maximális kiszolgálásáról is.

A szülők szívesen választják intézményünket, amint a visszajelzéseikből kiderül, elégedettek munkánkkal, ennek bizonyítéka, hogy a testvér gyerekeket is bölcsődénkbe hozzák.

Nagy segítség a szülőknek, hogy egy épületben, működik a bölcsőde és az óvoda, így a különböző korosztályú gyermekeik egy intézménybe járhatnak.

Ellátandó célterület a zuglói lakosok gyermekeinek gondozása-nevelése. A bölcsőde környezetében az utóbbi időben sok lakóház épült, fiatal párok költöztek és megnőtt az igény a bölcsődei ellátás iránt. Emellett a szomszédos panelházakból is évről évre érkeznek gyermekek.

Célok

Bölcsődei gondozásunk célja a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése családias, derűs légkörben, fizikai és érzelmi biztonság megteremtésével, odaforduló szeretettel, elfogadással, a gyermek kompetenciájának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőségek biztosításával, viselkedési minták nyújtásával biztosítva a gyermekek fejlődéséhez szükséges sokféle, változatos tevékenységet.

Célunk még:

- a gyermeki személyiség minél teljesebb kibontakozása
- helyes szokásrendszer kialakítása

- a gyermekek harmonikus fejlődésének hatékony elősegítése
- a szocializálódás, azaz a közösségi élet alapjainak lerakása
- önállóvá válás a szükségletek kielégítése terén

Mindezek megvalósulásához higiénikus, esztétikus, inger gazdag környezetet biztosítunk.

Bölcsődénk 2011. március 1-től 120 férőhelyes: 5 egységben, 10 szobában, barátságos, kisgyermek-központú felszereléssel, berendezéssel várjuk a dolgozó szülők gyermekeit, hogy napközben kisgyermeknevelőink, legjobb tudásukkal, tapasztalatukkal, gondozzák-neveljék őket.

Természetesen mellettük a dajka és technikai feladatokat végző munkatársainkról sem feledkezhetünk meg, hisz a korszerű étkezés, higiénia, az állandó nyugalom és biztonság nélkülük nem valósulhatna meg.

Bölcsődeorvosunk Dr. Velkey Magdolna a gyermekek folyamatos és egészséges fejlődését figyelemmel kísérve, szükség esetén gyógyítva, számtalan tanáccsal, preventív intézkedéssel segíti a szülőket és intézményünket.

Együttműködés a szolgáltatáson belül és a tágabb környezettel

A bölcsőde szoros kapcsolatot ápol más kerületi bölcsődékkal. Szakmai információáramlás, tapasztalatcsere, esetmegbeszélés a közös továbbképzéseken valósul meg. Gyakorta látogatást teszünk más kerületi bölcsődékben. Nagyon fontosnak tartjuk a szülőkkel való kapcsolattartást, egyéni, csoportos megbeszéléseket.

A gyermekek egészséges szocializációja, a személyiségfejlődése érdekében kiemelt szakmai feladat a család – bölcsőde közötti kapcsolat erősítése, a családi nevelés segítése. A családi és a bölcsődei nevelés közötti összhang, a szülők és a kisgyermeknevelő között kialakult bizalom, együttműködés elősegíti a gyermekek egészséges, testi, lelki és szociális fejlődését. Mindenkor nyitottak vagyunk a kisgyermekes családok számára. A szülők a bölcsődébe való jelentkezéskor széles körű tájékoztatást kapnak a bölcsődei életéről, a szokásokról, szabályokról, a családlátogatás jelentőségéről, a beszoktatás módjáról.

A védőnők a bölcsődében, érdeklődnek gondozott gyermekeik felől. Eredményes az együttműködés az óvodákkal. Az óvodába menő gyermekekkel rendszeresen meglátogatjuk az óvodákat, illetve a leendő óvónő bölcsődei környezetében megismerkedik a gyermekkel. A bölcsőde, mint jelzőrendszerbe tartozó intézmény kötelességének és feladatának tekinti a Zuglói Család- és Gyermejkölési Központ felé való jelzést.

Egyéb kapcsolatok a kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat alakítunk ki mindazokkal az intézményekkel, melyekkel a családok kapcsolatba kerülnek / kerülhetnek.

Többek között:

Védőnői Szolgálattal,

Házi Gyermekorvosi Szolgálattal,

Gyermejkölési Szolgálattal,

Családsegítő Központtal,

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat,

Gyámhatóság,

Nevelési Tanácsadó.

Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal, illetve akikkel a kapcsolat kialakítása a gyermek egészséges fejlődése, fejlesztése szempontjából szükséges.

Kapcsolattartás a szülőkkel

A bölcsődei gondozás-nevelés, a családi neveléssel együtt, egymást kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését.

A szülők és a bölcsőde kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről. A korrekt együttműködés feltétele, hogy a tájékoztatás mindig őszinte, hiteles, etikai szempontból megfelelő, személyes (de nem bizalmaskodó) hangvételű, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó legyen.

A kapcsolattartás formái:

- családlátogatás,
- beszélgetés érkezéskor és hazamenetelkor,
- szülői értekezlet,
- szülőcsoportos megbeszélés,
- online kapcsolattartás,
- hirdetőtábla,
- bölcsődei életem című füzet,
- Mazsola klub,
- nyílt napok stb.

Mivel mindegyik kapcsolattartási forma más-más szerepet tölt be, ezért célszerű minél többet alkalmazni közülük.

Szülői értekezlet

Szülői értekezleten tájékoztatást adunk a családok részére a bölcsődei életről, a szakmai programokról, a szülők jogairól és kötelezettségeiről, a házirendről, a bölcsőde napirendjéről és a kisgyermeknevelők személyes megismerésére is van lehetőség.

Tájékoztatást adunk a rászoruló családok térítési díjkedvezmény igénylésének lehetőségéről a szükséges nyomtatványok biztosításával.

Családlátogatás

A családlátogatás előzetes megbeszélés alapján történik, lehetőség szerint a beszoktatás megkezdése előtt. Célja a családokkal való kapcsolatfelvétel, a gyermek, otthoni környezetben való megismerése. A kisgyermeknevelő gyermekkel történő első kapcsolatfelvétele az otthon biztonságos légkörében történik. A gyerek számára fontos, hogy a kisgyermeknevelőt az érzelmi biztonságot adó szülők jelenlétében, saját otthonában látja először.

A szülővel történő fokozatos beszoktatás

Amikor a szülők eldöntik, hogy gyermeküket bölcsődébe szeretnék adni, felkeresik a bölcsőde vezetőt és személyes beszélgetés alapján egyeztetik az ideális időpontot a gyermek bölcsődei felvételéről. Ekkor kap tájékoztatást a szülő a felvétel feltételeiről, valamint a bölcsődében folyó napirendről, szakmai munkáról.

Fontos:

- hogy a bölcsődevezető és a kisgyermeknevelő kifogástalan tájékoztatással teremtsen meg az együttműködés feltételeit,
- a szülő részéről a módszer elfogadása és együttműködő részvétele,
- hogy a beszoktatás időtartama- a gyermek alkalmazkodásának segítése érdekében- legalább 2 hét legyen.

Az első héten az anyával (szülővel) együtt van jelen a gyermek. Ebben az esetben a szülő végzi a gondozási műveleteket és a kisgyermeknevelő fokozatosan veszi át a gyermek gondozását, amit a gyermek elfogad. Fokozatosan emeljük az itt tartózkodás idejét is.

A második héten már a gyermek a szülő állandó jelenléte nélkül van a bölcsődében. Az alvás jelentheti a beszoktatás alatt a legnagyobb nehézséget a gyermeknek, ezért fontos, hogy az elaltatás és az ébredés idejében a szülő a bölcsődében tartózkodjon.

Egy kisgyermeknevelő egyszerre csak egy gyermek beszoktatását végezheti, így a szakmai elvek figyelembevételével az egyéni, otthoni szokásokat is be tudja építeni.

A fokozatos beszoktatás megszervezéséhez célszerű beszoktatási tervet készíteni.

Szülőcsoportos megbeszélés

Lehetőséget adunk a szülőknek tapasztalataik átadására, a beszoktatás kellemes és kellemetlen élményeinek megosztására. Mindezek megnyugtatók a szülőt, hogy nincs a gondjával egyedül és oldja a büntudatát, pszichés szorongását.

Bölcsődei életem című füzet

Használata folyamatosan történik. Ebbe a szülő is bejegyezhet fontosabb kéréseket, valamint tájékoztatást ad a gyermekkel a bölcsődében történt eseményekről. A kisgyermeknevelő a beszoktatásról készít bejegyzést, valamint a gyermek egy-egy, a fejlődése során elért változásról (pl. szobatisztaság, beszéd, mozgás), illetve e negyedévenkénti értékelésről ad írásos tájékoztatást.

Nyílt napok

Évente egyszer bölcsődekóstolgotó nyílt napot tartunk. Ilyenkor az érdeklődő családok eljöhethetnek gyermekükkel, hogy megnézzék, megismerjék a bölcsődét, ahová a későbbiekben szeretnék beíratni a gyermeküket. A kisgyermeknevelők bemutatják a szülőknek a csoportokat, játszóeszközöket, mesélnek a napirendről, a saját kisgyermeknevelői rendszerről.

Közösen szervezett programok

Évente több alkalommal közös programot szervezünk a családokkal. Ilyen a farsang, a karácsony, a gyermeknap, valamint az utolsó bölcsődében töltött nap, a búcsúuzsonna.

A bölcsődék kapcsolata a bölcsődei hálózaton belül

A bölcsődei hálózat fontos intézményei, szakmai központjai a regionális módszertani bölcsődék, melyeknek feladata az egyes bölcsődék szakmai működésének segítése és folyamatos figyelemmel kísérése.

Bölcsőde és óvoda kapcsolata

A két intézmény között fontos olyan tartalmas kapcsolat kialakítása, amely a kölcsönös érdeklődés révén lehetővé teszi egymás munkájának, céljainak megismerését, ezáltal a gyermekek számára az átmenet is zökkenő mentesebbé válhat. Abban az esetben, ha bölcsőde és óvoda integráltan működik, a bölcsődés korú gyermekek ellátása a bölcsődei nevelés-regondozásra vonatkozó elvi, szakmai, módszertani előírások alapján, személyi és tárgyi

feltételek biztosításával történjen. Fontos a szakmai kompetencia, az elismerésen alapuló együttműködés.

Egyéb kapcsolatok

A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat kell kialakítani mindazokkal az intézményekkel, melyekkel a családok kapcsolatba kerülnek/kerülhetnek (többek között: Védőnői Szolgálat, Házi Gyermekorvosi Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Központ, Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat, Gyámhatóság, Nevelési Tanácsadó, Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság).

A bölcsőde és a különböző (bölcsődei hálózaton belüli és a családsegítés területén működő) civil szervezetek közötti együttműködés sok tekintetben hozzájárulhat a bölcsődei ellátás fejlődéséhez, az ellátást igénybe vevő családok szükségleteihez, elvárásaihoz történő igazodást segítheti.

Gond esetén a rászoruló családok számára segítséget nyújtunk, hogy hova fordulhatnak, pl.: Nevelési Tanácsadó, Családsegítő Központ. Anyagi gondjaik, megélhetési nehézségeik enyhítésére a társ intézményekkel vesszük fel a kapcsolatot.

Személyi feltételek

A gyermekek gondozását-nevelését megfelelő szakmai képzettséggel rendelkező szakemberek végzik, akik munkájukat hivatásnak tekintik. A legújabb szakmai módszerek szerint dolgoznak, melyek segítik a gyermekek kreativitásának fejlődését. A természethez közelítve spontán ismereteket nyújtanak.

Kisgyermeknevelők száma: 23 fő

Konyhai dolgozók száma: 8 fő (1 fő ételmezezővezető, 1 fő diétás szakács 6 fő konyhalány)

Technikai dolgozók száma: 6 fő

Mosónő: 1 fő

Kertész - Karbantartó: 1 fő

Bölcsődénk orvosa dr. Velkey Magdolna

A szakmai munka megfelelő ellátásához szakembereink felsőfokú szakirányú végzettséggel, szakképesítéssel rendelkező kisgyermeknevelők.

Tárgyi feltételek

A bölcsőde tárgyi feltétel rendszerét a törvényi előírásoknak megfelelően alakítottuk ki. Igen gazdag játékkészlettel rendelkezünk. A hiányzó vagy elhasználódott játékokat folyamatosan pótoljuk.

A bölcsődébe járó gyermekek napjuk nagyobb részét az intézményben töltik.

Céljaink eléréséhez, mindennapjaink jó komfortérzetéhez hozzátartozik a jó tárgyi ellátottság, mely alkalmazkodik a kicsik életkori sajátosságához. A játékkészlet kiválasztásánál az egészségügyi és pedagógiai szempontokat vesszük figyelembe. Egészségügyi szempontból fontos, hogy a játékok könnyen tisztíthatók legyenek, balesetet ne okozzanak.

Pedagógiai szempontból fontosnak tartjuk, hogy egy eszköz több tevékenységformához is alkalmas legyen. Lehesse vele építeni, kézügyességet fejleszteni, mozgás igényt kielégíteni. Lényeges elem, hogy az eszközök a gyermekek fantáziáját felébresszék, és sok ismeretet nyújtsanak a világról. Minden csoportban megtalálható alapfelszerelésként a baba, a játszókendő, a labda, a meséskönyv, az építőjáték és a mozgásfejlesztő. A kicsiknél sok puha, ölelgetős játék van, a nagyobbaknál a kreativitásfejlesztő eszközökön van a hangsúly.

A szoba elrendezésénél figyelünk arra, hogy a sarkok biztosítsák a kisebb csoportok meghitt játékát, valamint arra, hogy a nagymozgásoknál nagyobb, üres terület álljon rendelkezésre.

Tekintettel arra, hogy a kicsik között a fertőzésveszély igen nagy, igyekszünk a játékeszközöket tisztántartani, sokat szellőztetni, a szabadban játszani és jól kiszellőztetett szobában aludni.

Az évszaknak megfelelően választjuk meg a kerti tevékenységeket. Ha lehet, homokozunk, csúszdázunk, biciklizünk, pancsolunk. Évente néhány alkalommal fordul csak elő, hogy egyáltalán nem tudunk a kertbe kimenni. Minden csoport számára kb. 300 m² kert áll rendelkezésre.

A fürdőszoba, az átadó berendezési tárgyai a gyermekek méretéhez igazodnak, ily módon is segítve önállósodásukat.

A feladatellátás szakmai tartalma, módja, biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége, gondozási, nevelési feladatok

A bölcsődei gondozás-nevelés feladatai

Az egészséges testi fejlődés elősegítése

- a fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet kialakítása,
- Kor szerinti, fejlettségi szint szerinti játékkészlet biztosítása,
- Önállósulási törekvések elősegítése a feltételek megteremtése által,
- Elsődleges szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése (étkezés, alvás),
- egészségvédelem, egészségnevelés, egészséges táplálkozás,
- Megfelelő idejű levegőn történő játék,
- környezethez való alkalmazkodás,
- alapvető higiénés, ill. kultúrhygiénés szokások kialakulásának segítése (kézmosás, fésülködés stb.).

Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése

- derűs légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, ill. csökkentése, a gyermekek segítése az átélt nehézségek feldolgozásában,
- a kisgyermeknevelő-gyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése (egyéni bánásmód, felmenőrendszer),
- az egyéni szükségletek kielégítése a csoportban élés helyzetében, a szocializáció, az én tudat egészséges fejlődésének segítése,
- a társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályai elfogadásának, a másik iránti nyitottság, együttérzés és türelem fejlődésének segítése.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

- a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása,
- az önálló cselekvési kedv és kreativitás támogatása,
- ismeretnyújtás,
- a gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel való kísérése, megerősítése,

- a gyermek igényeihez igazodó tevékenységek során élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása.

A gyermekcsoportban történő események befolyásolják a gyermekek érzelmi állapotát, érzelmi –és mozgásfejlődését, felnőttekhez és gyermekekhez való viszonyát és viselkedését. Az egyéni megnyilvánulásokat alakítják, formálják a közösség eseményei.

Bölcsődénkben lehetőséget adunk a gyermekek érdeklődésén, kíváncsiságán alapuló, életkori sajátosságokra épülő változatos tevékenységekre. Segítünk a gyermek én tudatának alakulásában, kielégítjük a szociális és társas szükségleteket.

A hozzánk kerülő gyermek életében nagy jelentősége van az anyától, a családtól, a megszokott környezettől, biztonságtól való első elszakadásnak. Ezt megkönnyíti a bölcsődekóstagató ismerkedés. Kisgyermeknevelőink a beszoktatás előtt lehetőség szerint elmennek családlátogatásra, hogy megszokott környezetben figyeljék meg a gyermeket, ott ismerkedjenek meg.

A lelki egészségvédelem szempontjából alapvető mentális forrásoknak tekinthetőek az első életévekben megszerzett impulzusok összessége, amely kitörölhetetlen lenyomatokat képeznek a gyermeki személyiségben.

A bölcsődei szakemberek a gyermek viselkedését már a bölcsődébe lépés első pillanataitól folyamatosan figyelemmel kísérik, annak érdekében, hogy felismerjék a lelki megpróbáltatásokat, a stressz jeleit és segítséget nyújtanak mindezek feldolgozásában. Mindent megteszünk azért, hogy a gyermek biztonságban érezze magát és elfogadja az új környezetet. Sikerélményhez juttatjuk a gyermeket, megerősítjük a helyes viselkedést, figyelmet fordítunk arra, hogy az életkori sajátosságokból adódó birtoklási vágy lassan átalakuljon, illetve a játék segítségével oldjuk a feszültséget. A szeretetteljes légkör, a rendszeresség, állandóság a következetesség biztonságérzetet ad gyermekeinknek.

Ezután a fokozatos anyás beszoktatás segíti a gyermekek adaptációját, melyhez feltétlenül várjuk a szülők együttműködését, segítségét. Ez alatt ők is betekintést nyernek a bölcsőde életébe, gyermekük új, megváltozott körülményeibe.

A gyermekek bölcsődében tartózkodása alatt szülőcsoportos megbeszéléseket és nyílt napokat szervezünk, ahol tapasztalatcserére és gyermekük hétköznapijainak megfigyelésére van lehetőség. Rendszeresen tájékoztatást írunk a „Bölcsődei életem” című füzetbe, valamint

faliújságon is tájékozódhatnak a szervezett programokról, mint pl.: farsang, karácsony, gyermeknap.

Napirend

A napirend a kisgyermek napjának tudatos megtervezése, az egymást követő események sorrendjének, időtartamának meghatározása, betartása. A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend biztosítja a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt és folyamatos gondozás feltételeit. Megteremti a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az cselekvési kedv és az önállósodás lehetőségét. A gondozás-nevelés folyamatában az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, játék, alvás) a gyermekek jó közérzetét is biztosítják.

Az optimális napirenden belül az egyes gyermekek igényeit a kisgyermeknevelő úgy tudja kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető a rendszer, a gyermekek tájékozódhatnak a várható eseményekről, miközben kiiktatódik a várakozási idő. Ez a csoport belső nyugalma is biztosítja.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, csoportlétszámtól, de befolyásolják az évszakok és pl. a bölcsőde nyitása zárása is.

Kialakításának további feltételei a személyi állandóság (felmenőrendszer), a tárgyi feltételek, a kisegítő személyzet összehangolt munkája, a gyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi.

Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődést.

A játék nemcsak azért kitűnő talaja a fejlesztésnek, mert általa szinte észrevétlenül tanul a gyermek, hanem azért is, mert a játék közben ismerkedik, ill. megismeri az őt körülvevő környezetet, majd időben előre haladva kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló helyzeteket, az őt érő élményeket. A játék tehát olyan összetett tevékenységforrás, melyet a gondozónőnek tudatosan kell felhasználnia a nevelés folyamatában, célja eléréséhez.

Nagyon fontosnak tartjuk az olyan hangulatok, inger gazdag tárgyi lehetőségek megteremtését, melyek hatására a gyermek spontán játéka, tevékenysége önmagától beindul.

Ettől függetlenül szükség van a kisgyermeknevelő által kezdeményezett vagy irányított játéktevékenységekre is, hiszen a játék kicsiben maga az élet – megtanít a környezetünkhöz való alkalmazkodásra –, éppen ezért az életre nevelés a játék segítségével teljesebben ki.

A kisgyermeknevelő feladatai a játékkal kapcsolatban:

- Nyugodt légkör biztosítása.
- A napirenden belül elegendő idő, hely, és eszköz, biztosítása.
- Igény szerint kezdeményezés, és szerepvállalás a játékban.
- Az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek (együttjátás) biztosítása.
- A gyermeki játék önállóságának biztosítása.

Mozgás

A csecsemő- és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka. A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, számukra örömforrás a mozgás. Ezért a szobában és az udvaron is biztosítani kell a minél nagyobb mozgásteret, a mozgásfejlesztő játékokat. A játékeszközökkel szemben elvárás, hogy felkeltsék az érdeklődést, fenntartsák a mozgásaktivitást és használatuk biztonságos legyen.

Biztosítani kell a környezet balesetmentességét és a veszélyforrások kiküszöbölését. Csecsemőknek olyan játszóhelyet kell biztosítani, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, például: hempergő, elkerített szobasarok.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, az udvaron és a teraszon több lehetőség nyílik, mint a szobában. Még több lehetőséget kínál a benti nagymozgásos játékokkal felszerelt külön helyiség használata. Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a kisgyermeknek, annál nagyobb örömet lelik a játékban.

A mozgásfejlesztő eszközök használata során a kisgyermek szabadon próbálhatja, végezheti az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való cselekvő részvétel lehetőséget ad a célszerű mozgások gyakorlására, finomítására.

Mondóka, ének

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket kelt, örömeleményt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez. A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál végzett zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a kisgyermek további zenei fejlődésére.

Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére (ezen belül a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet és a képzelet fejlődésére), valamint a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését. A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van. A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység. Az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés nem annak eredménye. A kisgyermeknevelő feladata a tárgyi feltételek és elegendő idő

biztosítása, az egyes technikák, eszközhasználat megmutatása, a kisgyermek pillanatnyi igényének megfelelő technikai segítségnyújtással az alkotókedv ébrentartása.

A kisgyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével a kisgyermeknevelő segíti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődés fenntartását és az alkotásból fakadó öröm személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív hatásainak érvényesülését. A leggyakoribb alkotó tevékenységi formák a bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál: nyomhagyó eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, gyűrés, tépés, ujjfestés vagy vastag ecsettel festés.

Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, a környezet megismeréséhez, az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. babafürdetés, viráglocsolás, őszi falevelek gereblyézése, karácsonyi süteményszaggatás, gyümölcssaláta készítése stb.). Az öröm forrásai az „én csinálom” élményének, az együttességnek, a közös munkálkodásnak és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A kisgyermek bármikor bekapcsolódhat, és bármikor kiléphet, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

Önállóság, szobatisztaság

Az önállóság kezdetleges formája már csecsemőkorban a gondozás közbeni együttműködéssel jelentkezik. Mivel az önállóság elsajátítása hosszú és összetett folyamat a gyermeknek el kell érnie a megfelelő érettségi szinteket, amelyek hozzásegítik a folyamat kialakulásához. Az együttműködési vágy kialakulása, a következetes szokások és szabályok felállítása hozza magával, hogy a gyermek elfogadja és betartsa (azokat) és saját szükségletének tartsa.

Az én tudat kialakulásával megjelenik a belső indíttatás, amit az „én akarom” kifejezéssel hoz a felnőtt tudtára.

A felnőtt, ha partner ebben, türelmesen kivárja a gyermek próbálkozásait. Így nem sérül cselekvési kedve, saját igénye lesz a kitűzött cél elérése. Amennyiben ez sérül, elveszíti kezdeményező készségét és később nehezebben alakítható ki.

Az én tudat bölcsődébe kerüléskor 2 évesen legtöbbször még nincs kialakulva, ezért a kisgyermeknevelő feladata ennek elérése. Segítségére lehet a tudatosan kialakított napirend és a helyes szokások állandósága. Valamint a személyi állandóság, amit a saját gyermek rendszer biztosít, és teszi lehetővé az érzelmi kötődést. A gyermekek az érzelmileg közelálló személy kérését szívesebben hajtják végre, ezért kezdeményezésük eredményesebb lesz.

A kisgyermeknevelő akkor jár el helyesen, ha nem sietteti az önállóság kialakulását, hanem a gyermek fejlettségéhez, képességeihez köti.

Önállóság terén cél az önálló evés, mosdás, szükségletek elvégzése és a szobatisztaság elérése.

Az evést segíti az elegendő idő, az ízletes étel, a gusztusos tálalás és a kanál helyes használata, illetve a kisgyermeknevelő cselekvő jelenléte. Fontos szempontunk, hogy étkező gyermeket magára hagyni nem lehet. A mosdásban, szükségletek elvégzésében, öltözködésen segít a szóban átadott taktikai javaslat – nem utasítás –, ami előbbre viheti az egyéni próbálkozásokat. Amennyiben nem bizonyul eredményesnek a mozdulatok átadása, annak elsajátítása segíthet. A gyermek időrendi sorrendről való tájékoztatása és az elérendő cél meghatározása húzóerőnek hathat.

A kisgyermeknevelő, ha az elismerés módszerét alkalmazza, és a sikerben való helyes osztozást, fokozza a gyermek tevékenységi kedvét, ösztönzi a további próbálkozásait.

A szobatisztaság egy érési folyamat, mely minden gyermeknél más és más. Szobatisztaság elérésénél hasonló a kisgyermeknevelő szerepe. Gátló tényező lehet a türelmetlenség, erőltetés és pszichés eredetű élmény. Úgy éli meg, hogy a testéből elveszít valamit, ezért elutasítja a szobatisztasági törekvéseket.

A gyermekek a vizelet akaratlagos ürítését hamarabb sajátítják el, ezért első célként azt lehet elérni bilizési lehetőség felajánlásával. A gyermek méretének megfelelő WC ösztönzőleg hathat. A WC előtti fellépő biztosítja a gyermeknek a biztonságot, önállóságot.

Többszöri eredmény és az örömben való osztozás serkentőleg hat. A szobatisztaság elérése nagy előrelépés a gyermek fejlődésében, öröm a kisgyermeknevelőnek, szülőnek, gyermeknek egyaránt.

Pihenés, Alvás biztosítása

Az alvás az agykéreg és a kéreg alatti területekre kiterjedő élettani gátlásos állapot. A kisgyermek életében élettani jelentőségű az alvás, mivel az idegrendszer regenerálására ad lehetőséget.

2 – 4 éves korig az alvásszükséglet napi 12 – 13 óra. A bölcsődében töltött időszakra esik a délutáni 2 – 3 órás pihenés. Az alvás akkor ad esélyt a regenerálódásra, ha nyugodt környezetben zajlik.

Ehhez fontos, hogy általános jó közérzet és ráhangolás legyen (mese stb.). Nem tud jól aludni az, aki éhes, szomjas, fázik vagy melege van, vagy akinek fájdalmai vannak. A bölcsődében a napirendbe iktatott alvási időben arra kell törekedni, hogy teljes csend legyen. Lehetőség szerint a gyermekek ne zavarják meg egymást.

A kisgyermeknevelő feladata, hogy megnyugtassa a síró gyermeket akár elalvás előtt, vagy álmából felébredve. A megnyugtatóra elsősorban magának a síró gyermeknek van szüksége, de a többieknek is érdekük.

Fontos, hogy a helyes szokások kialakításával, az állandó hely és érzelmi biztonság adott legyen.

Étkezés

Étkezés által a szervezetbe juttatott tápanyagok fontos jelentőségűek az emésztés, a fizikai és szellemi fejlődés szempontjából.

Étkezéskor cél az önálló, kulturált étkezés elsajátítása, az életkori sajátosságok figyelembevételével.

Elsődleges szempont a szükségletek kielégítése étkezés előtt, közben és utána, a helyes szokások kialakításával. Nekünk, kisgyermeknevelőknek, nyugodt légkört kell teremtenünk az étkezés idejére, a várakozási idő kiküszöbölésével és a tálalással, terítéssel étvágygerjesztő hatást kiváltani.

A gyermek önállóságát, segítőkészségét szívesen vesszük igénybe. Étkezés közben törekedni kell arra, hogy a gyermek megismerje az ételek nevét, és más, az evéssel kapcsolatos fogalmakat.

Az ételt úgy kell kínálni, hogy gusztusos, étvágygerjesztő legyen. A saját gyermekrendszer alkalmazásával a kisgyermeknevelőnek ismernie kell gyermekei étkezési szokásait. Megfelelő ételmennyiség adásával ösztönözni és serkenteni lehet a gyermeket az evésre. Feladata a mohó, rossz evő, illetve válogatós gyermek számára a megfelelő ételmennyiség bevitele. Pl.: amit szeret abból többet, amit nem abból kevesebbet ad. Soha nem szabad sürgetnünk, erőltetnünk az önállósodást, de segítségünkkel meg kell erősíteni minden önálló kezdeményezést, próbálkozást.

A gyermekek otthoni étkeztetése nem esik egybe a kor és szakszerű bölcsődei étrenddel. Lényegesen kevesebb főzeléket kapnak. Előtérben vannak a levesek és frissen sülték, ezért a gyermekek kevesebbet esznek a bölcsődében.

Ha örömeiket lelik az étkezésben, jó étvággal, szívesen étkeznek, akkor nem okoz nehézséget sem az önállósodás, sem pedig a helyes szokások kialakítása.

Egészségvédelem

Bölcsődénkben nagy hangsúlyt fektetünk az egészségvédelemre és a prevencióra. Az egészséges életmódra nevelés összetartozik a gondozással, az értelmi, érzelmi, akaratni neveléssel. A helyes egészségügyi szokások és életmód kialakításának ebben az életkorban alapozó jellege van.

Gyermekvédelem

Intézményünk a gyermekek védelme érdekében az 1997. évi XXXI. Törvényben leírtak szerint jár el. Egyre több veszélyeztetett családból kerül gyermek bölcsődébe és a velük való törődés megkülönböztetett figyelmet igényel. Fontos, hogy működjön a jelzőrendszer, a szakmai együttműködés a védőnői hálózattal, illetve a kerületi Család és Gyermekjóléti központtal.

Feladatok:

- A veszélyeztetettség felismerése és jelzése.
- A gyermekbántalmazás jeleinek felismerése és jelzése.
- A családtámogatási formák ismertetése.

Bölcsődénkbe minden évben jelentkeznek nemzeti, illetve etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek. Ellátásuk, nevelésük minden megkülönböztetés nélkülözve, a gondozási-nevelési alapelveket követve történik.

Hagyományok, ünnepek, rendezvények

Bölcsődénkben, a születésnapján, minden gyermeket köszöntünk. Ezen kívül megünnepeljük a Mikulást, a karácsonyt, a farsangot, a gyereknapot, a bölcsődétől való búcsúzást.

Az ünnepeink, rendezvényeink megszervezésébe szeretnénk bevonni a szülőket is és lehetőséget adunk az együtt ünneplésre. A közös ünnepek, rendezvények erősítik a család és a bölcsőde közötti kapcsolatot, közösségformáló hatásuk van.

Minden hónap harmadik szerdáján „Mazsola Klub” néven rendezvényt tartunk, ahol a szülők, gyermekeikkel közösen kézműves, zenés foglalkozáson vehetnek részt.

Az alaptevékenységen kívüli kiegészítő – gyermeknevelést segítő – szolgáltatások

2016. szeptember 1-től időszakos gyermekfelügyelet

A szolgáltatás célja, alternatív, rugalmas napközbeni gyermekfelügyelet biztosítása, melynek segítségével a Zuglóban élő szülők könnyebben tudnak visszatérni a munkaerőpiacra, lehetőségük van ügyeiket elintézni. A szülő előzetes bejelentkezés alapján kérheti gyermeke részére a szolgáltatást, akár meghatározott napokon, de lehetőség van néhány alkalommal történő részvételre is. A szolgáltatás igénybevételének menete: a bölcsőde vezetője rögzíti a gyermek személyi adatait, a szolgáltatás igénybevételének a napját, időtartamát, valamint azt, hogy kinek adható ki a gyermek, kit és hol lehet értesíteni sürgős esetben. Az időszakos gyermekfelügyelet igénybevételének feltétele a meglévő üres férőhely.

2022. október 01-től játszócsoport

Az 1 – 5 éves korú gyermekek szüleikkel közösen vehetik igénybe a szolgáltatást a nap meghatározott időszakában. A szolgáltatás célja, a szülők mélyebb megismertetése gyermekük életkori sajátosságaiból adódó reakcióival, valamint a bölcsődei napközbeni alapellátással. A szülők találkozhatnak szülőtársaikkal, beszélgethetnek gyermeknevelést érintő kérdésekről, a jelenlévő „háziasszony” (kisgyermeknevelő) igény szerint szakmai tanácsokkal segítséget nyújt. Kreativitást elősegítő ismereteket szerezhetnek a gyermekek az alábbi tervezett tevékenységekkel: festés, gyurmázás, ragasztás, mozgásfejlesztő játékok igénybevétele, ünnepekre való felkészülés ének-zenén keresztül. A játszócsoport napirendje a bölcsődei napirendhez igazodik, így lehetőség van tízórai és ebéd igénybevételére, amely során megismerhetik a gyermekétkeztetés alapjait és változatos ételek receptjeit is. A szolgáltatást telefonon, illetve személyesen rendelheti meg a szülő. A telephelyvezetővel történt előzetes időpont egyeztetés után 9 – 13 óra között, egy alkalommal egyszerre maximum 10 gyermek vehetné igénybe a játszócsoportot (1 gyermek 1 fő kísérővel). A játszócsoport igénybevételének feltétele meglévő üres csoport megléte.

A szolgáltatásokról az érdeklődők bővebb felvilágosítást kaphatnak a Zuglói Egyesített Bölcsődék honlapján és személyesen az intézményben. Az intézmény a szülővel a szolgáltatás(ok) igénybevételéről megállapodást köt. Az alaptevékenységen kívüli kiegészítő – gyermeknevelést segítő – szolgáltatások külön díjazás ellenében vehetők igénybe, melynek összegét Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata Képviselő-testületének a Zugló szociális és gyermekvédelmi pénzbeli, természetbeni támogatásainak és szociális ellátásainak szabályairól szóló 7/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelete szabályoz. A szolgáltatás zökkenőmentes lebonyolításáért, annak megszervezéséért a bölcsőde telephelyvezetője a felelős. Az időszakos gyermekfelügyelet térítési díjával - a Zuglói Egyesített Bölcsődék Pénzkezelési szabályzatának megfelelően - köteles a bölcsőde

telephelyvezetője elszámolni. A gyermekek érdekében ajánljuk, hogy minden szolgáltatás igénybevétele előtt a szülő a gyermekével már előzetesen ismerkedjen a leendő új környezettel és a kisgyermeknevelőkkel.

Az ellátás igénybevételének módja

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő- 20 hetestől 3 éves korú- gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését végző intézmény.

Bölcsődébe felvehető minden olyan kisgyermek, akinek szülei valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni gondozását. Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról lehetőséget biztosít olyan kisgyermek felvételére, akinek szociális vagy egyéb ok miatt egészséges fejlődése érdekében szükséges a bölcsődei gondozás-nevelés.

Az 1997. évi XXXI. törvény 42. § (1) alapján, ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, a bölcsődei gondozási-nevelési év végéig maradhat a bölcsődében. Amennyiben nem érett az óvodai nevelésre, a 4. életvének betöltését követő augusztus 31-ig tovább gondozható a bölcsődében.

A szolgáltatás igénybevétele önkéntes. Az érdeklődő szülőknek a beiratkozás előtt lehetőséget adunk a bölcsőde megismerésére. A Szülőket a bölcsőde vezetője fogadja az irodában, ahol pontos tájékoztatást ad a megállapodás tartalmáról, a házirendről, az igénybe vehető szolgáltatásokról, a térítési díj összegéről és annak megállapításának módjáról is.

A gyermek felvételét kérheti: a szülő, a gondviselő, valamint az ő hozzájárulásával a körzeti védőnő, a háziorvos, családgondozó, a korai fejlesztő gyógypedagógusa és a gyermekjóléti szolgálat.

A szolgáltatásról szóló tájékoztató

A szülők napi kapcsolatban vannak a bölcsőde dolgozóival, reggel érkezéskor és délután távozáskor mindig biztosítanak lehetőséget a gyermekkel kapcsolatos információcserére.

A bölcsőde területén kifüggesztve megtalálható az érvényes házirend, szakmai program, heti menü, a panaszkezelés módja. A bölcsőde hirdetőtábláin folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket az időszerű eseményekről, rendezvényekről. A szülőkkal, igény esetén bármikor van lehetőség tapintatosan beszélgetni az irodában, ahol feltehetik kérdéseiket, elmondhatják észrevételeiket. Tájékoztatjuk a szülőket a róluk vezetett nyilvántartásról, adataik védelméről, házirendről, véleményezési joguk gyakorlásáról, gyermekjogi képviselő elérhetőségéről, a fontosabb telefonszámokról. A szolgáltatásról szóló bővebb tájékoztatót a Házirend tartalmazza, mely a Szakmai program mellékletét képezi. A szakmai vezető rendszeresen ellenőrzi a bölcsőde működési feltételeit, segíti a gondozókat észrevételeivel, tanácsaival. Figyelemmel kíséri az ide vonatkozó jogszabályok változásait és beépíti a működési feladatok közé.

- **Bölcsődénkbe a felvételt nyert családok a szolgáltatásról tájékoztatást kapnak:**

- az ellátás feltételeiről,
- az intézmény által vezetett személyes nyilvántartásokról,
- az érték és vagyonmegőrzés módjáról,
- az intézmény házirendjéről, a napirendről,
- a panaszjog gyakorlásának módjáról,
- a fizetendő térítési díjakról.

A tájékoztatást követően az ellátásra jogosult gyermek törvényes képviselője megállapodást köt az intézménnyel, melyben egyben nyilatkozik, hogy az általa megadott személyes adatok a valóságnak megfelelnek, és ha abban változás áll be azt köteles jelezni, valamint az ellátásról a tájékoztatást megkapta.

Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

A szolgáltatást igénybe vevők jogai

A gyermeknek joga van a szabad véleménynyilvánításhoz és ahhoz, hogy tájékoztatást kapjon jogairól, jogai érvényesítésének lehetőségeiről, továbbá ahhoz, hogy a személyét és vagyonát érintő minden kérdésben közvetlenül vagy más módon meghallgassák és véleményét korára, egészségi állapotára és fejlettségi szintjére tekintettel figyelembe vegyék.

A gyermeknek joga van ahhoz, hogy az őt érintő ügyekben a Gyv. törvényben meghatározott fórumoknál panaszt tegyen.

A gyermekjogi képviselő ellátja a gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő gyermek e törvényben meghatározott jogainak védelmét, és segíti a gyermeket jogai megismerésében és érvényesítésében. A gyermekjogi képviselő kiemelt figyelmet fordít a különleges vagy sajátos ellátást igénylő gyermek védelmére.

A gyermekjogi képviselő jogosult a gyermekjóléti, illetve gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végző működési területen tájékoztatást, iratokat, ismereteket szerezni és a helyszínen tájékozódni. A gyermekjogi képviselő köteles a gyermek személyes adatait az adatvédelmi jogszabályoknak megfelelően kezelni.

A szülők jogai és kötelezettségei

- megválaszthassa azt az intézményt, melyre gyermekét rábízta,
- ismerje az ott folyó gondozási – nevelési munkát,
- tanácsot, tájékoztatást, választ kapjon kérdéseire,
- megismerhesse a bölcsőde életét,
- véleményt mondhasson a bölcsőde működéséről,
- fogadja el az itt lévő rendet, ehhez alkalmazkodjon.

A dolgozók jogainak védelmei

- munkájához a feltételek biztosítva legyenek,
- részt vegyen a továbbképzéseken, önképzésben, tudományos kutatásokban, munkáját segítő kísérletekben,
- megillessen a lelkiismereti szabadság,

- tisztelete és toleranciája legyen a gyermekhez és szüleihez,
- munkáját a törvény előírta lehetőség, a szakmai irányelv, a jogszabályban rögzített bér, munkaidő és a bölcsődevezető irányításával végezze.

Kisgyermeknevelők kötelessége:

- működjön együtt a családdal, tartsa tiszteletben a családi nevelést,
- az etnikum, a másfajta világnézet iránti toleranciája meglegyen,
- hivatásbeli kötelességének érezze a gyermekvédelmet,
- szakmai és egyéni műveltségével alkalmazkodjon a bölcsőde kollektívájához.

A szociális ágazatban foglalkoztatottak, vagy munkaviszonyban álló személyek esetében biztosítani kell, hogy a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapják, tiszteletben tartsák emberi méltóságukat és személyiségi jogukat, munkájukat elismerjék, valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra.

A kisgyermeknevelő jogai:

- munkájával kapcsolatban megilleti az a jog, hogy hozzájusson a szükséges információkhoz,
- megilleti az a jog, hogy személyét megbecsüljék – amennyiben a tevékenysége megfelelő színvonalú- kisgyermeknevelői tevékenységét elismerjék,
- a kisgyermeknevelő munkája során védelemre jogosult a vele szembeni jogsértő vagy etikátlan bánásmóddal szemben,
- munkája során a gyermekek érdekeit tartja elsődlegesnek, de ez nem sértheti egyéni, magánéleti, állampolgári érdekeit, jogait,
- A dolgozónak joga van a Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezetéhez és a Magyar Bölcsődék Egyesületi tagságához csatlakozni jogvédelme érdekében.

Panaszjog

Az intézmény szolgáltatásait igénybe vevő törvényes képviselője, hozzátartozója, az ellátottak jogait és érdekeit képviselő társadalmi szervezet (panasztevő) panaszaival a Gyermekjóléti Központ vezetőjéhez, illetve az intézményvezetőhöz vagy az érdekképviseleti fórumhoz, továbbá az gyermekjogi képviselőhöz fordulhat.

A vezető 15 napon belül köteles a panasztevőt írásban értesíteni a panasz kivizsgálásának eredményéről. Amennyiben a vezető határidőn belül nem intézkedik vagy a panasztevő nem

A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módja, formái

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző szakemberek számára kötelező a szakmai továbbképzés, amelyet az 1993. évi III. törvény szabályoz. A részletes szabályokat a 9/2000. (VIII.4) SZCSM rendelet tartalmazza. Azok a szociális vagy gyermekvédelmi intézményben dolgozó, személyes gondoskodást végzők, akik tevékenységüket főállásban, munkaviszonyban vagy közalkalmazotti jogviszonyban végzik és a képesítési előírásoknak megfelelő szakképesítéssel rendelkeznek, továbbképzésre kötelezettek. A képzési ciklus alatt felsőfokú végzettség esetén 80, egyéb szakképesítés esetén 60 továbbképzési pontot kell megszerezni. A kötelező továbbképzések tervezése, a fentiek figyelembevételével, előre meghatározott ütemterv alapján történik. Mivel csecsemő- és kisgyermekkorban a leggyorsabb a fejlődés üteme, ezért kiemelkedő jelentőségű a tudatosan felkészült, a társadalmi gazdasági változások elvárásainak megfelelő, a szociális érzékenységgű családok támogatásában segítő bölcsődei szakember. Ezért a továbbképzések témáinak kiválasztásánál figyelembe vesszük a kisgyermeknevelők érdeklődési körét és a legújabb, legkorszerűbb ismeretek alapján szervezzük meg a képzéseket.

A helyi szakmai program működésének, ellenőrzésének rendszere

A belső ellenőrzés feladata a bölcsődében folyó gondozás-nevelés hatékonyságának nyomon követése. A bölcsődevezető, rendszeres megfigyeléseivel, képet kap a kisgyermeknevelők szakmai munkájának színvonaláról. A megfigyelésekhez ellenőrzési tervet készít, a látottakat - egyéni beszélgetések során - elemzi. Tanácsokat ad a hibák kijavítására, utóellenőrzések során meggyőződik a gondok megoldásáról.

A Zuglói Egyesített Bölcsődék közös alapítvánnyal rendelkezik, melynek neve:

„Első lépés” Alapítvány a Zuglói Bölcsődékért

Alapítvány célja:

- Egészséges életmódra nevelés
- A bölcsődei gondozás tárgyi feltételeinek javítása
- Szülői programok szervezése
- Prevenció keretében só szobák kialakítása
- Korai fejlesztés

Számlaszáma:

11714006 – 20442819

Adószáma:

18200274 – 1 – 13